

**Аналітичне дослідження по результатах
визначених рейтингових оцінок
за 2011 р.**

Резюме

НРА «Рюрік» підводить підсумки своєї діяльності у 2011 році.

На даний момент НРА «Рюрік» підтримує 30 довгострокових кредитних рейтингів (16 довгострокових кредитних рейтингів боргових інструментів (з них 1 – довгостроковий кредитний рейтинг цільових облігацій) та 14 довгострокових кредитних рейтингів позичальників).

За трьома довгостроковими кредитними рейтингами підтримується прогноз «позитивний», за одним – «в розвитку», за одним – «негативний». За рештою довгострокових кредитних рейтингів зберігається прогноз «стабільний».

Один довгостроковий кредитний рейтинг було відкликано.

Клієнтський портфель НРА «Рюрік» за рік зріс більш ніж на 200%. Зокрема, в 2011 році було присвоєно перший довгостроковий кредитний рейтинг позичальника стратегічному підприємству України, а саме – ПАТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат». Також, вперше у Агентства з'явився клієнт – страхова компанія, а саме – ПАТ СК «ЛЕММА».

Станом на кінець 2011 р. Агентство підтримує кредитні рейтинги боргових інструментів з сукупним обсягом облігаційних позик майже в 1,5 млрд. грн.

Загалом, за 2011 р. НРА «Рюрік» було присвоєно 22 кредитні рейтинги, у тому числі: 12 довгострокових кредитних рейтингів позичальників і 10 довгострокових кредитних рейтингів боргових інструментів.

В 2011 р. по жодному з прорейтингованих об'єктів (позичальники та боргові інструменти) дефолтів не відбулось. Разом з тим, НРА «Рюрік» постійно відслідковує ситуацію по кожному з об'єктів рейтингування для того, щоб своєчасно донести до відома професійних учасників ринку важливу інформацію щодо кредитоспроможності об'єкту, що отримав рейтингову оцінку НРА «Рюрік».

НРА «Рюрік» було засновано 14 грудня 1994 р. З моменту набуття чинності «Концепції створення системи рейтингової оцінки регіонів, галузей національної економіки, суб'єктів господарювання» №208-р від 01.04.2004 р., НРА «Рюрік» займається оцінкою кредитоспроможності (надійності) і рейтингуванням українських підприємств, організацій та їхніх боргових інструментів.

Відповідно до рішення Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку від 07.04.2010 р. №385, Національне рейтингове агентство «Рюрік» включено до Державного реєстру уповноважених рейтингових агентств. Офіційний статус уповноваженого рейтингового агентства підтверджує видане НРА «Рюрік» Свідоцтво про включення до державного реєстру уповноважених рейтингових агентств від 12.04.2010 р. №4.

Таким чином, з 12.04.2010 р. НРА «Рюрік» набуло право визначати рейтингові оцінки позичальників та боргових інструментів, обов'язковість отримання яких визначається Законом. Починаючи з цього моменту, Агентство значно інтенсифікувало власну діяльність на ринку рейтингових послуг України.

На даний момент НРА «Рюрік» підтримує 30 довгострокових кредитних рейтингів (16 довгострокових кредитних рейтингів боргових інструментів (з них 1 – довгостроковий кредитний рейтинг цільових облігацій) та 14 довгострокових кредитних рейтингів позичальників).

За трьома довгостроковими кредитними рейтингами підтримується прогноз «позитивний», за одним – «в розвитку», за одним – «негативний». За рештою довгострокових кредитних рейтингів зберігається прогноз «стабільний».

Один довгостроковий кредитний рейтинг було відкликано. На засіданні Рейтингового комітету НРА «Рюрік» від 30.09.2011 р. у зв'язку з офіційною відмовою Емітента надати інформацію відповідно до умов договору, було прийнято рішення відкликати довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструменту ТОВ «ВО ТЕХНА» – облігаційного випуску серії А загальним обсягом 110 млн. грн.

Детальнішу інформацію стосовно кредитних рейтингів, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 року наведено в табл. 1.

Таблиця 1. Кредитні рейтинги, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 р.

№	Рівень рейтингу	Тип рейтингу	Назва організації	Поточний прогноз	Дата присвоєння	Дата оновлення
1	uaA	Рейтинг позичальника	ПАТ СК «ЛЕММА»	стабільний	16.11.11	–
2	uaA	Рейтинг позичальника	ПАТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат»	стабільний	17.10.11	–
3	uaBBB+	Рейтинг позичальника	ПАТ «АКТАБАНК»	позитивний	21.06.10	30.11.11
4	uaBBB+	Рейтинг боргового інструменту	ПАТ «АКТАБАНК» (серії А та В)	позитивний	09.12.10	30.11.11
5	uaBBB+	Рейтинг позичальника	ПАТ «Банк Перший»	стабільний	23.08.11	22.11.11
6	uaBBB+	Рейтинг боргового інструменту	ПАТ «Банк Перший» (серія С)	стабільний	23.08.11	22.11.11
7	uaBBB+	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Факторинг Фінанс» (серія А)	стабільний	28.12.10	05.12.11
8	uaBBB+	Рейтинг боргового інструменту	ПрАТ «Агра» (серії А – Р)	стабільний	29.12.11	–
9	uaBBB	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Астракард» (серія В)	стабільний	09.11.10	26.12.11
10	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «Діапазон – Максимум Банк»	стабільний	29.11.10	16.11.11
11	uaBBB	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «АКСІОМА» (серія А)	стабільний	20.06.11	05.12.11
12	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «Комерційний банк «Даніель»	стабільний	25.08.11	09.11.11
13	uaBBB	Рейтинг позичальника	ТОВ «ІНВЕСТКРЕДИТ»	стабільний	16.09.11	28.10.11
14	uaBBB	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «ІНВЕСТКРЕДИТ» (серії А, В та С)	стабільний	16.09.11	28.10.11
15	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «РЕАЛ БАНК»	стабільний	31.10.11	–
16	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «Агрокомбанк»	стабільний	20.12.11	–
17	uaBBB	Рейтинг позичальника	ТОВ «ФК «НАРОДНА ПОЗИКА»	стабільний	20.12.11	–
18	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	стабільний	26.12.11	–
19	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «АВАНТ–БАНК»	в розвитку	23.08.11	28.10.11
20	uaBBB-	Рейтинг позичальника	ПАТ «Банк Камбіо»	позитивний	23.03.11	25.11.11
21	uaBBB-	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «ТРИУМФ» (серія А)	стабільний	05.09.11	09.12.11
22	uaBBB-	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «ТРИУМФ» (серія В)	стабільний	26.12.11	–
23	uaBBB-	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Електрохімпром» (серія А)	стабільний	07.12.11	–
24	uaBBB-	Рейтинг позичальника	ПАТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	стабільний	29.12.11	–
25	uaBB	Рейтинг боргового інструменту	ПрАТ «Кондитерська фабрика «Лагода» (серія А)	стабільний	22.07.11	20.12.11
26	uaB	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Плейс» (серія А)	стабільний	28.12.10	25.11.11
27	uaB	Рейтинг боргового інструменту	ПАТ «АВЕРС» (серія А)	негативний	09.12.10	22.11.11
28	uaCCC	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Автобортранс» (серії А та В)	стабільний	01.11.10	25.11.11
29	uaCCC	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Українське Гарантійне Агентство» (серія А)	стабільний	01.12.10	30.11.11
30	uaCCC	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «СМАРТ ПРОДАКШН» (серія А)	стабільний	29.06.11	22.11.11

Детальнішу інформацію стосовно кредитних рейтингів, які підтримувало НРА «Рюрік», станом на початок 2011 року наведено в табл. 2.

Таблиця 2. Кредитні рейтинги, які підтримувало НРА «Рюрік», станом на початок 2011 р.

№	Рівень рейтингу	Тип рейтингу	Назва організації	Поточний прогноз	Дата присвоєння	Дата оновлення
1	uaBBB+	Рейтинг позичальника	ПАТ «АКТАБАНК»	позитивний	21.06.10	30.11.11
2	uaBBB+	Рейтинг боргового інструменту	ПАТ «АКТАБАНК» (серії А та В)	позитивний	09.12.10	30.11.11
3	uaBBB+	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Факторинг Фінанс» (серія А)	стабільний	28.12.10	05.12.11
4	uaBBB	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Астракард» (серія В)	стабільний	09.11.10	26.12.11
5	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «Діапазон – Максимум Банк»	стабільний	29.11.10	16.11.11
6	uaB	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Плейс» (серія А)	стабільний	28.12.10	25.11.11
7	uaB	Рейтинг боргового інструменту	ПАТ «АВЕРС» (серія А)	негативний	09.12.10	22.11.11
8	uaCCC	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Автобортранс» (серії А та В)	стабільний	01.11.10	25.11.11
9	uaCCC	Рейтинг боргового інструменту	ТОВ «Українське Гарантійне Агентство» (серія А)	стабільний	01.12.10	30.11.11

Як бачимо, клієнтський портфель НРА «Рюрік» за рік зріс більш ніж на 200%. Зокрема, в 2011 році було присвоєно перший довгостроковий кредитний рейтинг позичальника стратегічному підприємству України, а саме – ПАТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат». ПАТ «ЧВК» має стратегічне значення для розвитку економіки України та є містоутворюючим для м. Часів Яр (при загальній кількості мешканців майже 15 тис. чол. безпосередньо на Комбінаті працює близько 2 тис. осіб), бере на себе соціальну відповідальність за розвиток міста (за підтримки Товариства створено історико-краєзнавчий музей, музей-вітальню Йосипа Кобзона, дитячий оздоровчий центр «Часівоярець», санаторій-профілакторій). На Підприємстві добре організована система професійної підготовки кадрів, що дозволяє готувати фахівців, які співпрацюють з Комбінатом досить тривалий період часу. На засіданні Рейтингового комітету НРА «Рюрік» було присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг позичальника на рівні uaA з прогнозом «стабільний». Слід зауважити, що ПАТ «Часівоярський вогнетривкий комбінат» став першим клієнтом, якому було присвоєно рейтинг першокласної категорії (рівні uaA-uaAAA за національною шкалою).

Також, вперше у Агентства з'явився клієнт – страхова компанія. 25.11.2011 р. НРА «Рюрік» було присвоєно ПАТ СК «ЛЕММА» довгостроковий кредитний рейтинг позичальника на рівні uaA з прогнозом «стабільний». ПАТ СК «ЛЕММА» посідає перше місце на страховому ринку України за розміром власного капіталу та загальним обсягом активів (станом на 01.10.2011 р 1 263,0 млн. грн. та 1 818,2 млн. грн. відповідно). Таким чином, станом на кінець року Агентство підтримує два кредитні рейтинги першокласної категорії.

Слід зауважити, що у 2011 році клієнтський портфель розширився за рахунок нових клієнтів – комерційних банків. Якщо на початок року серед банківських установ НРА «Рюрік» підтримувало лише 3 рейтинги (2 – довгострокових кредитних рейтингів позичальників (ПАТ «АКТАБАНК» та ПАТ «Діапазон – Максимум Банк») та 1 – довгостроковий кредитний рейтинг боргового інструменту (облігації ПАТ «АКТАБАНК» серії А та В)), то на початок 2012 р. перелік кредитних рейтингів, які підтримує НРА «Рюрік» серед банківських установ, виглядає наступним чином (табл. 3):

Таблиця 3. Кредитні рейтинги банківських установ, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 р.

№	Рівень рейтингу	Тип рейтингу	Назва організації	Поточний прогноз	Дата присвоєння	Дата оновлення
1	uaBBB+	Рейтинг позичальника	ПАТ «АКТАБАНК»	позитивний	21.06.10	30.11.11
2	uaBBB+	Рейтинг боргового інструменту	ПАТ «АКТАБАНК» (серії А та В)	позитивний	09.12.10	30.11.11
3	uaBBB+	Рейтинг позичальника	ПАТ «Банк Перший»	стабільний	23.08.11	22.11.11
4	uaBBB+	Рейтинг боргового інструменту	ПАТ «Банк Перший» (серія С)	стабільний	23.08.11	22.11.11
5	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «Діапазон – Максимум Банк»	стабільний	29.11.10	16.11.11
6	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «Комерційний банк «Даніель»	стабільний	25.08.11	09.11.11
7	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «РЕАЛ БАНК»	стабільний	31.10.11	–
8	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «Агрокомбанк»	стабільний	20.12.11	–
9	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «КБ «ПІВДЕНКОМБАНК»	стабільний	26.12.11	–
10	uaBBB	Рейтинг позичальника	ПАТ «АВАНТ-БАНК»	в розвитку	23.08.11	28.10.11
11	uaBBB-	Рейтинг позичальника	ПАТ «Банк Камбіо»	позитивний	23.03.11	25.11.11
12	uaBBB-	Рейтинг позичальника	ПАТ «БАНК ЗОЛОТІ ВОРОТА»	стабільний	29.12.11	–

Дивергенція таких рейтингів виглядає наступним чином (рис. 1):

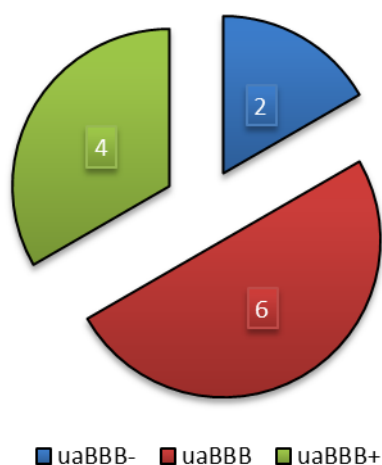

Рис.1. Структура кредитних рейтингів комерційних банків, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 р.

Бачимо, що усі рейтинги є рейтингами інвестиційного рівня. Присвоєння зазначеним об'єктам рейтингів з позначкою «+» («-») говорить про те, що вони знаходяться на проміжному, більш високому (низькому) рівні рейтингу порівняно з основним рівнем uaBBB. Варто зазначити, що кредитні рейтинги затребувані банківськими установами, які, співпрацюючи з певними інституційними інвесторами (страхові компанії, недержавні пенсійні фонди тощо), виконують вимоги чинного законодавства. Тому цілком закономірно, що банки прагнуть отримувати довгострокові кредитні рейтинги інвестиційного рівня.

Інформація про боргові інструменти, довгострокові кредитні рейтинги яких НРА «Рюрік» підтримувало в 2011 р., відображена в табл. 4:

Таблиця 4. Кредитні рейтинги боргових інструментів, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 р.

№	Рівень рейтингу	Назва організації	Поточний прогноз	Тип облігації	Загальний обсяг, млн. грн.
1	uaBBB+	ПАТ «АКТАБАНК» (серії А та В)	позитивний	відсоткові	50
2	uaBBB+	ПАТ «Банк Перший» (серія С)	стабільний	відсоткові	18,5
3	uaBBB+	ТОВ «Факторинг Фінанс» (серія А)	стабільний	відсоткові	50
4	uaBBB+	ПрАТ «Агра» (серії А – Р)	стабільний	цільові	92,985
5	uaBBB	ТОВ «Астракард» (серія В)	стабільний	відсоткові	8
6	uaBBB	ТОВ «АКСІОМА» (серія А)	стабільний	відсоткові	80
7	uaBBB	ТОВ «ІНВЕСТКРЕДИТ» (серії А, В та С)	стабільний	відсоткові	300
8	uaBBB-	ТОВ «ТРИУМФ» (серія А)	стабільний	відсоткові	30
9	uaBBB-	ТОВ «ТРИУМФ» (серія В)	стабільний	відсоткові	50
10	uaBBB-	ТОВ «Електрохімпром» (серія А)	стабільний	відсоткові	31
11	uaBB	ПрАТ «Кондитерська фабрика «Лагода» (серія А)	стабільний	відсоткові	135
12	uaB	ТОВ «Плейс» (серія А)	стабільний	відсоткові	140
13	uaB	ПАТ «АВЕРС» (серія А)	негативний	відсоткові	100
14	uaCCC	ТОВ «Автобортранс» (серії А та В)	стабільний	відсоткові	160
15	uaCCC	ТОВ «Українське Гарантійне Агентство» (серія А)	стабільний	відсоткові	100
16	uaCCC	ТОВ «СМАРТ ПРОДАКШН» (серія А)	стабільний	відсоткові	150
				РАЗОМ	1495,485

Таким чином, станом на кінець 2011 р. Агентство підтримує кредитні рейтинги боргових інструментів з сукупним обсягом облігаційних позик майже в 1,5 млрд. грн.

Дивергенція таких рейтингів виглядає наступним чином (рис. 2):

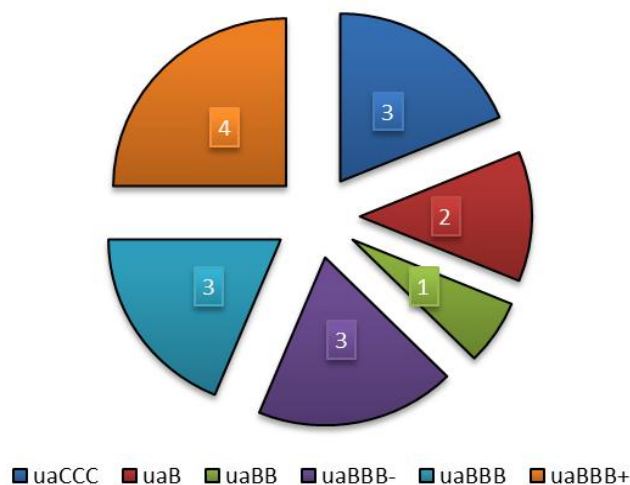

Рис.2. Структура кредитних рейтингів боргових інструментів, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 р.

Як бачимо, 10 рейтингів – рейтинги інвестиційного рівня, 6 – спекулятивного. Довгострокові кредитні рейтинги боргових інструментів були затребувані переважно вітчизняними емітентами публічних (відкритих) облігаційних випусків, які відносились до різних секторів економіки.

Слід зауважити, що вперше у діяльності НРА «Рюрік» було присвоєно довгостроковий кредитний рейтинг цільовим облігаціям. На засіданні Рейтингового комітету від 29.12.2011 р. Національне рейтингове агентство «Рюрік» присвоїло

цільовим облігаціям серій А–Р ПрАТ «Агра» довгостроковий кредитний рейтинг інвестиційної категорії на рівні uaBBB+ з прогнозом «стабільний». ПрАТ «Агра» характеризується відносно тривалим строком існування та наявністю досвіду успішної реалізації інвестиційно-будівельних проектів.

НРА «Рюрік» сподівається, що присвоєні рейтинги борговим інструментам дозволять клієнтам виділити себе серед інших емітентів боргових цінних паперів і привернути увагу більш широкого кола інвесторів. Також, за допомогою кредитних рейтингів організації зможуть створити власну публічну історію, покращуючи цим свій діловий імідж і фінансову репутацію.

Загалом, за 2011 р. НРА «Рюрік» було присвоєно 22 кредитні рейтинги, у тому числі: 12 довгострокових кредитних рейтингів позичальників і 10 довгострокових кредитних рейтингів боргових інструментів.

Динаміка зміни кількості підтримуваних рейтингів Агентством протягом 2010-2011 рр. зображена на рис. 3:

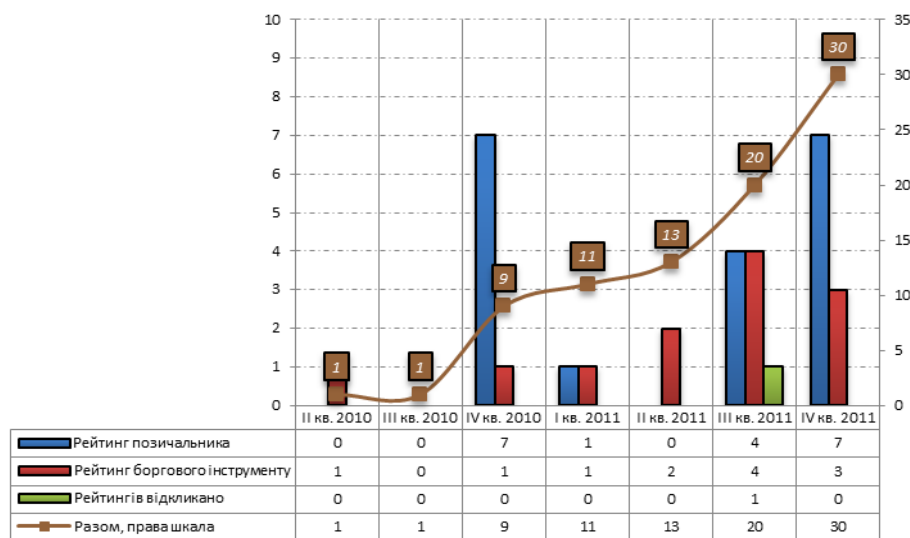

Рис. 3. Динаміка зміни кількості кредитних рейтингів за 2010-2011 рр.

Бачимо, що за два останні квартали НРА «Рюрік» присвоїло рейтингів більше, ніж за попередній рік, зокрема в третьому кварталі 2011 р. було присвоєно 4 рейтинги позичальника та 4 рейтинги боргових інструментів, в четвертому кварталі – 7 рейтингів позичальників та 3 рейтинги боргових інструментів.

Дивергенція кредитних рейтингів, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 р. унаочнена на рис.4 :

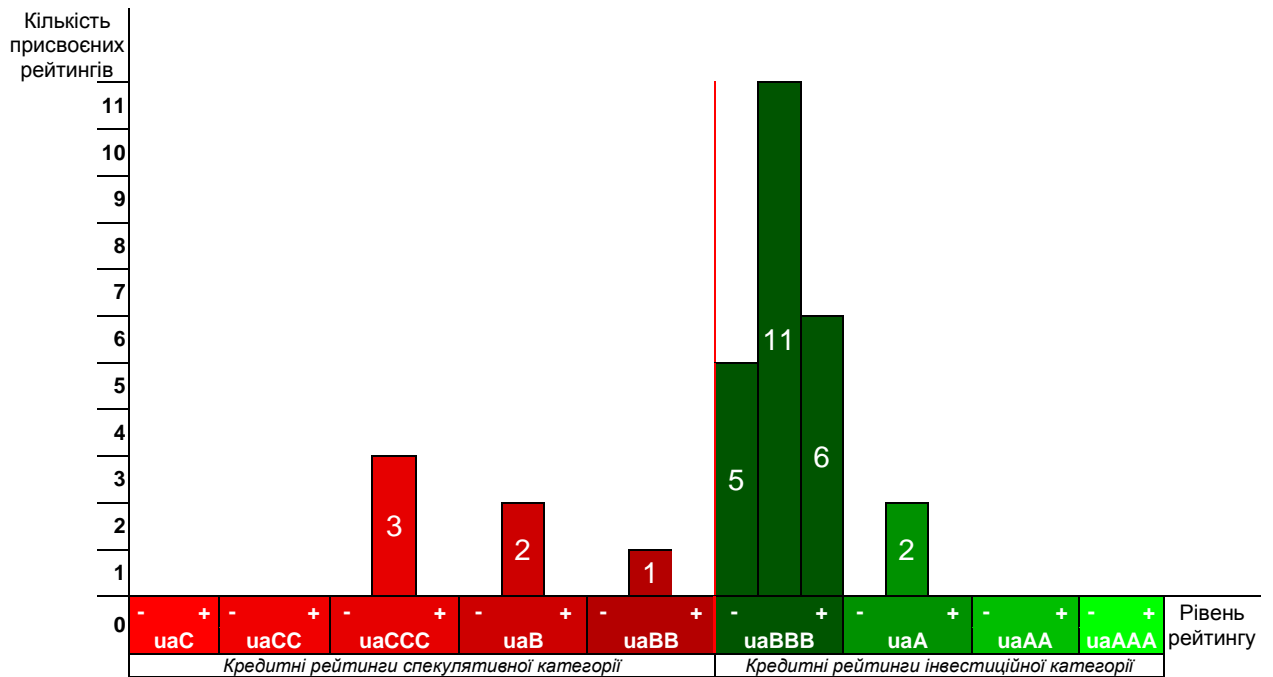

Рис. 4. Дивергенція кредитних рейтингів, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 р.

Як бачимо, серед всіх кредитних рейтингів, підтримуваних НРА «Рюрік» станом на кінець 2011 р., 24 рейтинги знаходяться в інвестиційній категорії (5 рейтингів – на рівні uaBBB-, 11 рейтингів – на рівні uaBBB, 6 рейтингів – на рівні uaBBB+ та 2 рейтинги – на рівні uaA) та 6 рейтингів – в спекулятивній категорії (3 рейтинги – на рівні uaCCC, 2 рейтинг – на рівні uaB та 1 – на рівні uaBB).

На рис. 5 наведена структура кредитних рейтингів, підтримуваних НРА «Рюрік» в 2011 р., за їх рівнями.

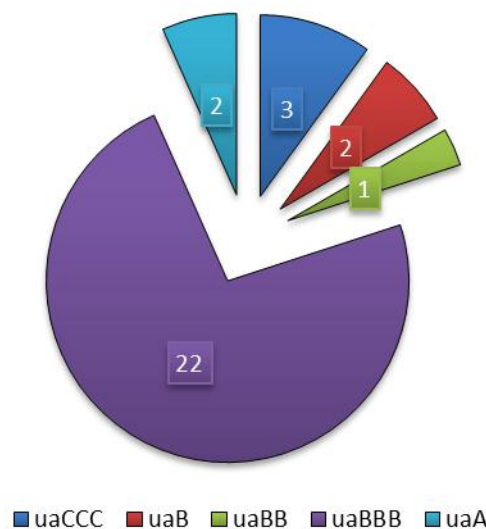

Рис. 5. Структура кредитних рейтингів, які підтримує НРА «Рюрік», станом на кінець 2011 р.

Як бачимо, серед рейтингів, присвоєних НРА «Рюрік», переважає частка кредитних рейтингів інвестиційної категорії рівня uaBBB (73%) та спекулятивної

категорії uaCCC (10%). Найменшою є частка рейтингів спекулятивної категорії рівня uaBB (3%), рейтинг інвестиційної категорії рівня uaA та спекулятивної категорії рівня uaB є тотожними (по 7%).

В 2011 р. по жодному з прорейтингованих об'єктів (позичальники та боргові інструменти) дефолтів не відбулось. Разом з тим, НРА «Рюрік» постійно відслідковує ситуацію по кожному з об'єктів рейтингування, для того, щоб своєчасно донести до відома професійних учасників ринку важливу інформацію щодо кредитоспроможності об'єкту, що отримав рейтингову оцінку НРА «Рюрік».

Таким чином, НРА «Рюрік» й надалі виконуватиме власну місію – сприяти розвитку в Україні цивілізованого, активного, високоліквідного, прозорого ринку цінних паперів, шляхом надання продуктів і послуг, спрямованих на підвищення ефективності функціонування його інфраструктурних механізмів та зростання рівня інформованості і компетентності його професійних учасників.

НРА «РЮРИК»

☎ 04053 Україна, м. Київ, вул. Артема 52а

+38 (044) 383 0476, +38 (044) 484 0053

e-mail: info@rurik.com.ua

www: rurik.com.ua